

Bezpečnost blokových a proudových šifer

Jakub Kopecký 2023

Co je to šifra?

- Algoritmus pro transformaci (mapování) původního otevřeného textu na šifrovaný text.

Tajná
zpráva

Tajná
zpráva

Proudové šifry

- Šifrování otevřeného textu znak po znaku, bajt po bajtu

T a j n á z p r á v a
↓ ↓
- ; g * t q + . & ?

Proudové šifry

- Kombinují otevřený text s proudem (pseudo)náhodných znaků
- Binární operace
 - XOR
- Keystream -(pseudo)náhodný proud znaků
 - Tajný klíč
 - (Náhodný) Inicializační vektor
 - Algoritmus
- Algoritmy
 - RC4, Salsa20/ChaCha20, A5/1

Proudové šifry

- Synchronní
 - Nutnost synchronizace příjemce a odesílatele
 - Vyžadují MAC (pro ověření authenticity)
- Samosynchronní
 - Využívá šifrovaný text k vypočítání keystreamu

Blokové šifry

- Šifrování otevřeného textu v pevně stanovených blocích

T a j n á z p r á v a
↓
- ; g * t q + . & ?

Blokové šifry

- Substituce a permutace
 - S-Boxy a P-Boxy
- Klíčová rozpětí
 - Tajný klíč
 - Klíčová expanze
- Algoritmy
 - AES, DES, 3DES

Blokové šifry

- Šifrovací režimy
 - ECB (Electronic Codebook)
 - Nejzákladnější, náchylný k analýze vzorů
 - CBC (Cipher Block Chaining)
 - Každý blok je XORován s předchozím šifrovaným blokem
 - CTR (Counter)
 - Keystream generován inkrementací čítače

Blokové šifry

- Zpětná vazba (řetězování)
 - OFB (Output Feedback)
 - Generuje keystream z předchozího šifrovaného výstupu
 - CFB (Cipher Feedback)
 - Šifruje předchozí blok šifrovaného textu pro XORování s otevřeným textem

Bezpečnost proudových šifer

- Bezpečnost závisí na keystreamu
 - Nepředvídatelnost a jedinečnost
 - Délka klíče a inicializačního vektoru
- Zásada jednorázového použití
 - Keystream nikdy nesmí být znovu použit
 - Zajistí bezpečnost a odolnost proti útokům

Bezpečnost proudových šifer

- Slabiny a útoky
 - Korelace mezi otevřeným textem a šifrovaným textem
 - Útoky s vyčerpáním klíčů
 - Problémy s generátory (pseudo)náhodných čísel
- Opatření pro zvýšení bezpečnosti
 - Použití kryptograficky silných generátorů (pseudo)náhodných čísel
 - Řádná správa klíčů a inicializačních vektorů
 - MAC pro ověření integrity a autenticity

Bezpečnost blokových šifer

- Bezpečnost závisí na algoritmu a klíči
 - Silný algoritmus a dostatečně dlouhý klíč
 - Řádná správa klíčů
- Výběr vhodného šifrovacího režimu
 - Odolnost proti analýze vzorů a útokům
 - Například CBC, CTR místo ECB

Bezpečnost blokových šifer

- Slabiny a útoky
 - Útoky na základě času a paměti
 - Útoky s vyčerpáním klíčů
 - Útoky na implementaci
- Opatření pro zvýšení bezpečnosti
 - Použití doporučených algoritmů, např. AES
 - Aktualizace a revize implementace
 - MAC pro ověření integrity a autenticity

Názorná ukážka

Zdroje

- Mgr. Květuše Sýkorová - materiály
https://en.wikipedia.org/wiki/Block_cipher
- https://en.wikipedia.org/wiki/Stream_cipher
- <https://crypto.stackexchange.com/questions/3052/are-stream-ciphers-less-secure>
- <https://crypto.stackexchange.com/questions/35318/cryptanalysis-of-xor-cipher-with-repeated-key-phrase>